

ੴ

GURBANI CONTEMPLATION

5

ਬਿਰੁ ਘਰਿ ਬੈਸਹੁ ਹਰਿ ਜਨ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰਿ ਤੁਮਰੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥

*Dear servant of the Lord stay steady in your own home.
The True Guru has arranged all your affairs.*

‘KHOJI’

ਬਿਰੁ ਘਰਿ ਬੈਸਹੁ ਹਰਿਜਨ ਪਿਆਰੇ ॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਤੁਮਰੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥

(ਪੰਨਾ 201)

*Dear servant of the Lord stay steady in your own home.
 The True Guru has arranged all your affairs.*

The straight forward meanings of the above *Gurbani* lines are as follows-

Guru Sahib is advising his *Gursikhs* and God's beloved ones, to keep their mind focused on the 'permanent home' or the 'soul' and **to remain still; the Satguru will make sure that all things go well.**

This appears to be a very straight forward thing but **hidden within it are some profound divine 'secrets.** In order to access these hidden 'divine secrets', there is a dire need to deliberate into this very deeply.

The intrinsic meaning and the esoteric secrets of the first three words '*Thir Ghar Baiso*' in the lines above are being discussed separately-

1. '**Thir**' - In this line, the word 'steady' is the adjective of the word 'home'. It is clear from this that *Gurbani* is encouraging us that we should place **our mind** into such a house or home that is **eternal, permanent, stable, immovable, constant and unchanging.**

But according to our external intellectual knowledge we have presumed that the visible houses made of bricks, mud, cement, wood etc. are our only '**personal home**' or '**permanent home**'.

These visible 'houses' keep changing and collapsing constantly. Therefore, these houses that are prone to destruction cannot be regarded as '**steady houses**' or '**personal houses**'.

In contrast to this, the '**stable houses**' or '**personal houses**' of the divine world as described in *Gurbani* are

fixed
 permanent
 immovable
 unchanging
 eternal
 cannot be destroyed

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਅਰਥ ਇਹ ਹਨ—

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ, ਹਰਿਜਨ-ਪਿਆਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਬਿਰੁ ਘਰਿ' ਅਥਵਾ 'ਆਤਮਾ' ਵਿਚ ਟਿਕਾ ਕੇ ਬੈਠਾ ਰਹੋ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇਰੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰ ਦੇਵੇਗਾ ।

ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਧੀ-ਸਾਦੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਅਤਿਅੰਤ ਡੂੰਘੇ ਆਤਮਿਕ 'ਭੇਦ' ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਪਤ 'ਆਤਮਿਕ ਭੇਦਾਂ' ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ, ਅਤਿ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ।

ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਪੰਗਤੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਤਿੰਨ ਅੱਖਰ 'ਬਿਰੁ ਘਰਿ ਬੈਸਹੁ' ਦੇ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਗੁੱਝੇ ਭੇਦਾਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—

1. 'ਬਿਰੁ' -- 'ਬਿਰੁ' ਅੱਖਰ ਇਸ ਪੰਗਤੀ ਵਿਚ 'ਘਰਿ' ਅੱਖਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ 'ਮਨ' ਨੂੰ ਐਸੇ ਘਰ ਵਿਚ ਟਿਕਾ ਲਈਏ—ਜੋ ਸਦੀਵੀ, ਨਿਹਚਲ, ਸਥਿਰ, ਅਹਿੱਲ, ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਹੈ ।

ਪਰ ਸਾਡੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਦਿਮਾਗੀ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਇਟਾਂ, ਗਾਰਾ, ਸੀਮਿੰਟ, ਲਕੜਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਚਿ੍ਰਸਟਮਾਨ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ 'ਨਿਜ ਘਰ' ਅਥਵਾ 'ਬਿਰੁ ਘਰਿ' ਸਮਝੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ।

ਇਹ ਦੀਸਣਹਾਰ 'ਘਰ' ਸਦੀਵੀ ਬਦਲਦੇ ਅਤੇ ਢਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਾਸਵੰਤ ਘਰ-'ਬਿਰੁ ਘਰਿ' ਅਥਵਾ 'ਨਿਜ ਘਰ' ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦੇ ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਸੇ ਹੋਏ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੇ 'ਬਿਰੁ ਘਰਿ' ਅਥਵਾ 'ਨਿਜ ਘਰ' ਦੇ

ਸਥਿਰ
 ਨਿਹਚਲ
 ਅਹਿੱਲ
 ਅਚੱਲ
 ਅਟੱਲ
 ਅਬਿਨਾਸੀ

ਅਦਿਸ਼ਟ ਘਰ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਲਈ—

ਸਾਡੇ ਮਨੋਕਲਪਤ ਅਥਵਾ ਦਿਸ਼ਟਮਾਨ ਨਾਸ਼ਵੰਤ 'ਘਰ' ਅਤੇ
ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੇ 'ਥਿਰੁ ਘਰਿ'—

ਦਾ ਨਖੇੜਵਾਂ ਗਿਆਨ, ਸੋਝੀ ਯਾ ਨਿਰਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਇਸ 'ਨਿਰਨੇ' ਦੀ
ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਡੀ ਇਉਂ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ—

ਜੋ ਘਰੁ ਛਡਿ ਗਵਾਵਣਾ ਸੋ ਲਗਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

ਜਿਥੈ ਜਾਇ ਤੁਧੁ ਵਰਤਣਾ ਤਿਸ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾਹਿ ॥ (ਪੰਨਾ-43)

ਡਡਾ ਡੇਰਾ ਇਹੁ ਨਹੀ ਜਹ ਡੇਰਾ ਤਹ ਜਾਨੁ ॥

ਉਆ ਡੇਰਾ ਕਾ ਸੰਜਮੋ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਨੁ ॥ (ਪੰਨਾ-256)

ਲਾਜ ਨ ਮਰਹੁ ਕਹਹੁ ਘਰੁ ਮੇਰਾ ॥

ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤੇਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-325)

ਮਨਮੁਖ ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਸੂਤੇ ॥

ਆਪਣਾ ਘਰੁ ਨ ਸਮਾਲਹਿ ਅੰਤਿ ਵਿਗੂਤੇ ॥ (ਪੰਨਾ-1049)

ਇਸ ਦੇ ਐਨ ਉਲਟ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਥਿਰੁ ਘਰਿ' ਅਥਵਾ 'ਨਿਜ ਘਰ' ਦੀ ਸੋਹਣੀ
ਤਸਵੀਰ ਇਉਂ ਖਿੱਚੀ ਹੈ—

ਨਾਨਕ ਬਧਾ ਘਰੁ ਤਹਾਂ ਜਿਥੈ ਮਿਰਤੁ ਨ ਜਨਮੁ ਜਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-44)

ਮੁਕਾਮੁ ਤਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਜਿਸੁ ਸਿਸਿ ਨ ਹੋਵੀ ਲੇਖੁ ॥

ਅਸਮਾਨੁ ਧਰਤੀ ਚਲਸੀ ਮੁਕਾਮੁ ਓਹੀ ਏਕੁ ॥ (ਪੰਨਾ-64)

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੋ ਨਾਉ ॥

ਦੂਖੁ ਅੰਦੋਹੁ ਨਹੀ ਤਿਹਿ ਠਾਉ ॥

ਨਾਂ ਤਸਵੀਸ ਖਿਰਾਜੁ ਨ ਮਾਲੁ ॥

ਖਉਫੁ ਨ ਖਤਾ ਨ ਤਰਸੁ ਜਵਾਲੁ ॥੧॥

ਅਬ ਮੋਹਿ ਖੂਬ ਵਤਨ ਗਹ ਪਾਈ ॥

ਉਹਾਂ ਖੈਰਿ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਾਇਮੁ ਦਾਇਮੁ ਸਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥

ਦੋਮ ਨ ਸੇਮ ਏਕ ਸੋ ਆਹੀ ॥

ਆਬਾਦਾਨੁ ਸਦਾ ਮਸਹੂਰ ॥

ਉਹਾਂ ਗਨੀ ਬਸਹਿ ਮਾਮੂਰ ॥

and are an indication a house that is invisible.

It is therefore necessary to distinguish, and discern carefully through a thorough comparison between our, assumed or ruin-prone visible 'house' and the 'stable house' of the divine world-

Gurbani, helps and guides us as follows-

That dwelling which you will have to abandon and vacate-you are attached to it in your mind. Thou hast no anxiety regarding the one where the hast to go and dwell.

43

DADDA: This is not your true place; you must know where that place really is. Know thou by Guru's instruction, the way to reach that abode.

256

Thou dies not of shame while calling the home to be thine. At the last moment nothing is thine.

325

The way-ward are asleep in self-conceit and worldly valuable. they guard not their home and are ruined in the end.

1049

Completely opposite to this, *Gurbani* paints a very different and a beautiful picture of our 'steady' or permanent house' in the following manner-

Nanak builds his house upon that site where there is no death, no birth, and no old age.

44

Call him permanent whose head bears not a writ of destiny. The sky and earth shall pass away. Ever stable is He alone

64

Begampura is the name of the town.

At that place there is no pain or worry.

There is no fear of tax of goods there.

Neither awe, nor error, nor dread nor decline is there.

I have now found an excellent abode.

My brethren there is ever-lasting safety there. Pause.

Firm, stable and for aye is the sovereignty of God.

There is no second or third, he alone is there.

Populated and ever famous is that city.

The wealthy and the content dwell there.

ਤਿਉ ਤਿਉ ਸੈਲ ਕਰਹਿ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ॥
 ਮਹਰਮ ਮਹਲ ਨ ਕੋ ਅਟਕਾਵੈ ॥
 ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਖਲਾਸ ਚਮਾਰਾ ॥
 ਜੋ ਹਮ ਸਹਰੀ ਸੁ ਮੀਤੁ ਹਮਾਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-345)

ਅਬਿਚਲ ਨਗਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਕਾ
 ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥ (ਪੰਨਾ-783)

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੈ ਸਹਜ ਘਰੁ ਪਾਇਆ
 ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ ਖਜੀਨਾ ॥ (ਪੰਨਾ-1211)

ਇਸ ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੇ 'ਬਿਰੁ ਘਰਿ' ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ
 ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ -

- ਸਚ ਖੰਡ
- ਦਰੁ ਘਰੁ
- ਹਰਿ ਦਰੁ
- ਨਿਹਚਲ ਆਸਣ
- ਨਿਜ ਘਰ
- ਨਿਹਚਲੁ ਸਚੁ ਥਾਨਾ
- ਅਨਭਉ ਨਗਰ
- ਸਚ ਘਰ
- ਬੋਰਮਪੁਰਾ
- ਹਰਿ ਕਾ ਧਾਮ
- ਆਪਨੜਾ ਘਰ
- ਸੁਖ ਮਹਲ
- ਬੈਕੁੰਠ ਨਗਰ
- ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ
- ਸੰਤ ਮੰਡਲ
- ਸਹਿਜ ਘਰ
- ਅਬਿਨਾਸੀ ਮਹਲ, ਆਦਿ ।

ਸਚ ਖੰਡਿ ਵਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ॥ (ਪੰਨਾ-8)

ਨਾਨਕ ਦਰੁ ਘਰੁ ਏਕੁ ਹੈ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜੀ ਜਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-60)

*As they please, so do they stroll about.
 They are the knowers of the Master's Mansion
 so none does obstruct them.
 Says Ravi Dass, the emancipated shoe-maker 345*

*Eternal and immovable is the City of God and Guru; chanting His Name,
 I have found peace. 783*

*Says Nanak, I have found the Lord with intuitive ease, within the home of
 my own heart. Devotional worship of the Lord is a treasure over-flowing.
 1211*

The 'steady house' of the divine world has been honoured in *Gurbani* through
 the use of many names, for example -

- realm of Truth
- doorway to the house
- Abode of the Lord
- permanent seat
- ones own home
- permanent abode of Truth
- the country of intuition
- house of Truth
- place devoid of grief
- residence of God
- our own house
- palace of peace
- heavenly country
- stable country
- the realm of saints
- house of spiritual calm
- palace beyond ruins etc.

In the realm of Truth, the Formless Lord abides. 8

*O Nanak, there is only the one door to His Home; there is no other place
 at all. 60*

ਹਰਿ ਦਰੁ ਸੇਵੇ ਅਲਖ ਅਭੇਵੇ ਨਿਹਚਲੁ ਆਸਣੁ ਪਾਇਆ	(ਪੰਨਾ-79)	<i>He who serves at the door of the imperceptible and inscrutable God, obtains the permanent sea.</i>	79
ਨਿਜ ਘਰਿ ਬੈਸਿ ਸਹਜ ਘਰੁ ਲਹੀਐ ॥ ਹਰਿ ਰਸਿ ਮਾਤੇ ਇਹੁ ਸੁਖੁ ਕਹੀਐ ॥	(ਪੰਨਾ-227)	<i>By sitting in your own home, you can attain the Home, of Bliss. This bliss is said to have accrued to him who is imbued with God's elixir.</i>	227
ਸਹਜ ਸਿਫਤਿ ਭਗਤਿ ਤਤੁ ਗਿਆਨਾ ॥ ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਨਿਹਚਲੁ ਸਚੁ ਥਾਨਾ ॥ ਤਹਾ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਗੁਣ ਰਸੈ ॥ ਅਨਭਉ ਨਗਰੁ ਤਹਾ ਸਦ ਵਸੈ ॥	(ਪੰਨਾ-237)	<i>By Lord's praise, His devotional service and the real Divine Knowledge, man attains Eternal Bliss and immovable true seat. There, in the Saints congregation, he lovingly sings God's praises. There, he ever abides in the fearless city.</i>	237
ਨਾਨਕ ਸਚ ਘਰੁ ਸਬਦਿ ਸਵਾਪੈ ਦੁਬਿਧਾ ਮਹਲੁ ਕਿ ਜਾਣੈ ॥	(ਪੰਨਾ-243)	<i>Begampura is the name of the town. At that place there is no pain or worry.</i>	345
ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੋ ਨਾਉ ॥ ਦੁਖੁ ਅੰਦੋਹੁ ਨਹੀ ਤਿਹਿ ਠਾਉ ॥	(ਪੰਨਾ-345)	<i>God's slave finds God's Home in the saint's society, the Haven of emancipation.</i>	682
ਮੁਕਤਿ ਬੈਕੁੰਠ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਜਨ ਪਾਇਓ ਹਰਿ ਕਾ ਧਾਮ ॥	(ਪੰਨਾ-682)	<i>Why enjoyest thou not the love of God, in Thy own home? Thy Bridegroom is quite near, O foolish bride, what for searches thou abroad?</i>	722
ਆਪਨੜੇ ਘਰਿ ਹਰਿ ਰੰਗੋ ਕੀ ਨ ਮਾਣੇਹਿ ॥ ਸਹੁ ਨੇੜੇ ਧਨ ਕੰਮਲੀਏ ਬਾਹਰੁ ਕਿਆ ਢੂਢੇਹਿ ॥	(ਪੰਨਾ-722)	<i>His are comfortable mansion and high gates. Within them abide the loved saints of God.</i>	739
ਸੂਖ ਮਹਲ ਜਾ ਕੇ ਉਚ ਦੁਆਰੇ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਵਾਸਹਿ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ॥	(ਪੰਨਾ-739)	<i>Lord's realm is the place where the saints abide. They enshrine the Lord's lotus feet in their mind.</i>	742
ਬੈਕੁੰਠ ਨਗਰੁ ਜਹਾ ਸੰਤ ਵਾਸਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਚਰਣ ਕਮਲ ਰਿਦ ਮਾਹਿ ਨਿਵਾਸਾ ॥	(ਪੰਨਾ-742)	<i>Immovable is the city of the Guru-God, uttering the Name wherein I have obtained peace.</i>	783
ਅਬਿਚਲ ਨਗਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥	(ਪੰਨਾ-783)	<i>The saints 'congregation is the abiding-place of the Lord Master.</i>	1146
ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਠਾਕੁਰ ਬਿਸ਼ਾਮ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੈ ਸਹਜ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ ਖਜੀਨਾ ॥	(ਪੰਨਾ-1146)	<i>Says Nanak, within my home, I have easily obtained the treasure, the treasure of the Lord's meditation.</i>	1211
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੈ ਸਹਜ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ ਖਜੀਨਾ ॥	(ਪੰਨਾ-1211)		

ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ 'ਘਰਾਂ' ਅਥਵਾ 'ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਨਾਸ਼ਵੰਤ ਘਰ' ਅਤੇ 'ਅਨੁਭਵੀ ਨਿਜ ਘਰ' ਦੀ ਬਾਬਤ ਸਪਸ਼ਟ ਨਿਖੜਵਾਂ ਗਿਆਨ, ਨਿਸਚਾ ਅਤੇ ਨਿਰਨਾ ਹੋਣਾ ਅਤਿ ਲਾਜਮੀ ਹੈ।

ਇਹ—

ਨਿਜ ਘਰ
ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ
ਬੇਗਮਪੁਰਾ
ਨਾਨਕ ਮੰਡਲ
ਪ੍ਰੀਤ ਦੇਸ਼
ਨਾਮ ਰਸ ਦਾ ਦੇਸ਼
ਪ੍ਰੇਮ ਸਵੈਪਨਾ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਕੋਟ
ਅਬਿਚਲੀ ਜੋਤ ਦਾ ਦੇਸ਼

ਕਿਤੇ—

ਧਰਤੀ ਉਤੇ
ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਉਤੇ
ਪੁਲਾੜ ਅੰਦਰ
ਪਤਾਲਾਂ ਹੇਠ

ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ—

ਇਟਾਂ
ਗਾਰੇ
ਸੀਮਿੰਟ
ਪੱਥਰ
ਸੰਗਮਰਮਰ
ਲਕੜਾਂ

ਆਦਿ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ !

ਇਹ ਤਾਂ —

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ
ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ
ਰਸ ਰੂਪ
ਪ੍ਰੀਤ ਬਿੱਚ
ਪਿਆਰ-ਮਸਤੀ

This-

personal / original house within us
eternal country / realm
place where there is no grief
world of Nanak
country of love
country with the relish of the Naam
divine fort of love of self (soul) within
country of eternal light or illumination

is not hidden-

on some land
in the sky
in space
in the underworld.

and neither is it made of-

bricks
mud
cement
stone
marble
wood

etc.

Actually, its form is

illumination

the Wordless Word

the relish (a taste that is supremely joyous)

the pull of love

love - intoxication

ਪ੍ਰੰਮ-ਸਵੈਪਨਾ
ਜੋਤ-ਵਿਗਾਸ
ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ
ਨਾਮ-ਰੂਪ
ਸਬਦ-ਰੂਪ

ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ।

ਕਾਇਆ ਬਹੁ ਖੰਡ ਖੋਜਤੇ ਨਵਨਿਧਿ ਪਾਈ (ਪੰਨਾ-695)

ਕਾਇਆ ਨਗਰੀ ਮਹਿ ਮੰਗਣਿ ਚੜਹਿ ਜੋਗੀ
ਤਾ ਨਾਮੁ ਪਲੈ ਪਾਈ (ਪੰਨਾ-908)

ਕਾਇਆ ਨਗਰੀ ਸਬਦੇ ਖੋਜੇ ਨਾਮੁ ਨਵੰ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-910)

ਮੇਰੇ ਕਰਤੈ ਇਕ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ॥
ਇਸੁ ਦੇਹੀ ਵਿਚਿ ਸਭ ਵਥ ਪਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ 1064)

ਉਸ ਆਤਮਿਕ ਦੇਸ ਅਥਵਾ 'ਬੇਗਮਪੁਰਾ' ਵਿਚ ਵਸਣ ਲਈ, ਪੰਜ ਭੂਤਕ ਸਰੀਰ, ਇਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਘਰ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ-ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦਾ ਦੇਸ ਅਤਿ ਸੂਖਮ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਬੁੱਧੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ।

ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ 'ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਦੁਆਰਾ ਹੀ 'ਬੁਝਿਆ ਜਾ ਪਹਿਚਾਣਿਆ' ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ 'ਅਦਿਸ਼ਟ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ' ਦਾ ਆਨੰਦ ਇਸੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕੇਵਲ—

ਸਾਧ-ਸੰਗਤਿ ਦੇ ਮੇਲ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ
ਮਨ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸੇਧ
ਆਤਮ-ਪ੍ਰਾਇਣ ਹੋ ਕੇ
ਨਾਮ-ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਿਆਂ
ਸਬਦ-ਸੁਰਤ ਲਿਵਲੀਨ ਹੋ ਕੇ
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ 'ਬੇਗਮਪੁਰੇ', 'ਨਿਜ ਘਰ' ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ 'ਅਨੁਭਵ' ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਉਂ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ—

love filled dreams
the expansion of light
the eternal sound current
the embodiment of *Naam*
the embodiment of Wordless Word,

and is hiding deep within our physical being.

I have searched many regions and it is only in the body that I have found the nine treasures. 695

If thou go abegging in the village of the body, O Yogi, then shalt thou obtain the Name in thy lap. 908

He, who by means of Gurbani searches his body villa, obtains the Name's nine treasure. 910

*My creator Lord has made such a make.
Within this body, He has put everything.* 1064

To reside in divine world or the 'world where there is no grief' it is not necessary to discard the body made up the 5 elements - our worldly home, because the country of the Formless Creator is extremely subtle. It cannot come into the grasp of the thinking process of our worldly intelligence.

It can only be discovered or recognised through 'intuitional illumination'.

While living in this world, the bliss of the 'invisible divine world' can only be experienced and enjoyed through-

interaction of the company of the holy or evolved ones
the light of *Gurbani*
the divine destination of the mind
being subservient to the Divine
the practice of the *Naam Simran*
merging the attention into the Wordless Word
Grace of the Guru.

To look for and experience this 'realm or world without grief', this personal or original house, *Gurbani* guides us as follows –

ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਰੰਗਿਆ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥	
ਨਿਜਘਰਿ ਵਸਿਆ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਰਜਾਇ ॥	(ਪੰਨਾ-233)
ਸਾਧੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਮਹਲਿ ਪਹੁਚੈ ॥	(ਪੰਨਾ-271)
ਰਾਮਨਾਮ ਜਪਿ ਹਿਰਦੇ ਮਾਹਿ ॥	
ਨਾਨਕ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਹਿ ॥	(ਪੰਨਾ-283)
ਸਾਚ ਸਬਦ ਬਿਨੁ ਮਹਲੁ ਨ ਪਛਾਣੈ ॥	
ਸਚੁ ਸਬਦੁ ਕਮਾਈਐ ਨਿਜਘਰਿ ਜਾਈਐ	
ਪਾਈਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨਾ ॥	(ਪੰਨਾ-436)
ਪ੍ਰਭ ਅਪੁਨਾ ਰਿਦੈ ਧਿਆਏ ॥	
ਘਰਿ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤਿ ਆਏ ॥	(ਪੰਨਾ-629)
ਸਬਦੁ ਚੀਨਹਿ ਤਾ ਮਹਲੁ ਲਹਹਿ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ॥	(ਪੰਨਾ-649)
ਮੁਕਤਿ ਬੈਕੁੰਠ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ	
ਜਨ ਪਾਇਓ ਹਰਿ ਕਾ ਧਾਮ ॥	(ਪੰਨਾ-682)
ਸੇਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਿਹਚਲੁ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ॥	(ਪੰਨਾ-744)
ਨਦਰਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਪਾਈ ਨਿਜਘਰਿ ਹੋਆ ਵਾਸਾ ॥	(ਪੰਨਾ-774)
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਤੇ ਸਬਦਿ ਰੰਗਾਏ ॥	
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਹਰਿਗੁਣ ਗਾਏ ॥	(ਪੰਨਾ-798)
ਵਿਣੁ ਭਗਤੀ ਘਰਿ ਵਾਸੁ ਨ ਹੋਵੀ ਮੁਣਿਅਹੁ ਲੋਕ ਸਬਾਏ ॥	(ਪੰਨਾ-689)
ਨਉ ਦਰਵਾਜੇ ਸਾਧਿ ਸਾਧੁ ਸਦਾਇਆ ।	
ਵੀਹ ਇਕੀਹ ਉਲੰਘਿ ਨਿਜ ਘਰਿ ਆਇਆ ।	(ਵਾ. ਭਾ. ਗੁ. 22/6)

'ਬੈਸਹੁ'—ਸਾਡਾ ਚੰਚਲ ਮਨ ਇਕੁ ਪਲ ਭੀ ਟਿਕਾਉਣਹੀ ਸਕਦਾ । ਮਨ ਨੂੰ ਟਿਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨੁਕਤੇ (point) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਉਤੇ ਇਹ ਮਨ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਿਰਤੀ-ਸੁਰਤੀ ਟਿਕਾ ਸਕੇ ।

ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਨੁਕਤਾ 'ਗੁਰਮਤਰ' ਅਥਵਾ 'ਗੁਰਸਬਦ' ਹੈ ।

ਚਲਾਇਮਾਨ ਮਨ ਦੇ—

'ਸਬਦ' ਉਤੇ ਟਿਕਣ ਲਈ

'ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ' ਕਰਨ ਲਈ

'ਸਬਦ-ਸੁਰਤਿ' ਦੀ ਕਮਾਈ ਲਈ

ਅਤਿਅੰਤ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਉਦਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਇਸ ਸਿਮਰਨ-ਅਭਿਆਸ ਲਈ

<i>The mind is imbued with the Name and attuned to Lord's Love. By Lord's will, it abides in its own home.</i>	233
<i>In the company of the pious persons, the mortal reaches the Lord's Mansion.</i>	271
<i>In thy mind dwell thou on Lord's Name. Nanak thus shalt thou go thy home with honour.</i>	283
<i>Without the True Name, Lord's presence cannot be realised.</i>	414
<i>By practising the True Name, man gets to his own home, and obtains the Treasure of merits.</i>	436
<i>Within my heart, I meditate on God. Safe and sound, I have returned home.</i>	629
<i>If they contemplate on the Name, then they obtain, the Lord's presence and their light merges into the Supreme light.</i>	649
<i>God's slave finds God's Home in the holy company of saints, the Haven of emancipation.</i>	682
<i>By saints' grace, I have obtained an Eternal Home</i>	744
<i>By the Lord's grace, I have obtained the saints' society and gained an abode in my own home.</i>	774
<i>By Guru's grace, they are imbued, with the Lord's Name. They dwell in their own Home and sing God's praise.</i>	798
<i>Without the love-worship, one abides not in one's Home. Hearken O ye all men.</i>	689
<i>Imposing control on the 9 doorways (of this body) are the sadhus - holy people. Realising the proximity of the Lord, the meeting takes place in the self (soul) within.</i>	VBG 22/6

Baisoh' - The restless mind can never remain still even for a moment. To still the mind there is a need for a specific 'point' on which the mind can focus its attention. According to *Gurmat* that point for the ever-restless mind is '*Gurmantar*' or 'the '*Guru Shabad*' (Wordless Word)-

to focus on the '*Shabad*' or Wordless Word

to practice '*Naam Simran*'

to cultivate the practice of 'mind -attention'

there is a dire need for sustained perseverance and effort. For the practice of this *Simran*,

'ਸਾਧਸੰਗਤ' ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ ।
 ਮਿਲੁ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਭਜੁ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ॥ (ਪੰਨਾ-12)

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-26)

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਪਿਓ ਭਗਵੰਤ ॥ (ਪੰਨਾ-183)

ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਸਾਧ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥ (ਪੰਨਾ-262)

ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ॥ (ਪੰਨਾ-265)

ਨਾਨਕ ਜਪੀਐ ਮਿਲਿ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ
 ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਹੋਰੁ ॥ (ਪੰਨਾ-405)

ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚਿਤਾਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-717)

ਮਿਲਿ ਸਾਧੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ॥ (ਪੰਨਾ-804)

ਮਨਿ ਤਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਰਾਧੀਐ ਮਿਲਿ ਸਾਧ ਸਮਾਗੈ ॥ (ਪੰਨਾ-817)

ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਹਰਿ ਮੇਲਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1417)

ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਟੁਟ ਸਿਮਰਨ ਦੁਆਰਾ,
 ਗੁਰਸਬਦ ਸਾਡੇ ਮਨ-ਤਨ-ਚਿਤ-ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਵਿਚ ਧਸ-ਵਸ-ਰਸ ਕੇ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਵਿਚ
 ਸਮਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਾਚੁ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਉ ॥ (ਪੰਨਾ-51)

ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਮਨਿ ਨਾਮੁ ਵਸਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-95)

ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਾਧੁ ਲਗਿ ਹਰਿਨਾਮਿ ਸਮਾਈਐ ॥ (ਪੰਨਾ-643)

ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ॥ (ਪੰਨਾ-1146)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਤਮਿਕ 'ਪ੍ਰੇਮ ਸਵੈਪਨਾ' ਦੇ ਨਾਮ-ਰਸ ਅਥਵਾ ਸ਼ਬਦ-ਸੁਰਤਿ ਵਿਚ
 ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਬਿਸਮਾਦ ਹੋਣਾ ਹੀ —

'ਬਿਰੁ ਘਰਿ ਬੈਸਹੁ ਹਰਿਜਨ ਪਿਆਰੇ' ॥ (ਪੰਨਾ-201)

ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੈ ।

ਇਹ ਉਚਮ-ਉਚੀ ਸੂਚਮ-ਸੂਚੀ ਆਤਮਿਕ ਕਮਾਈ ਕੱਈ ਵਿਰਲੇ ਗੁਰਮੁਖ, ਹਰਿਜਨ,
 ਪਿਆਰੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ 'ਬਿਰੁ ਘਰਿ ਬੈਸਹੁ' ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹਰਿਜਨ ਪਿਆਰਿਆਂ
 ਵਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਰਾਮਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥
 ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਪਾਏ ਗੁਰਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-160)

the guidance and help of the *Sadh-Sangat*' (the company of the holy) is absolutely necessary.

Joining the society of saints, contemplate over the Name alone. 12

So, meditate on the Name of the Lord; join and merge with the Sat Sangat, the True Congregation. 26

In the Sadh Sangat, the Company of the Holy, I meditate on the Lord God. 183

The meditative remembrance of God is in the Company of the Holy. 262

Serving the Saint, one meditates on the Naam. 265

O Nanak, joining the Sadh Sangat, the Company of the Holy, meditate on Him; without the Lord, there is no other at all. 405

In the Sadh Sangat, the Company of the Holy, I contemplate the Name of the Lord, Har, Har. 717

Joining the Sat Sangat, I meditate on the Lord's Name. 804

Worship and adore God in your mind and body; join the Company of the Holy. 817

O Lord God unite me with the society of saints, so that God's Name may come and abide within my mind. 1417

In the Sadh Sangat, the Company of the Holy, the True Name of the Lord comes to dwell in the mind. 51

Joining the Sangat, the Holy Congregation, the Name comes to dwell in the mind 95

Join the Society of the Holy Saints and be absorbed in the Lord's Name.

643

In the Realm of the Saints, the Lord dwells in the mind. 1146

In this way, through the 'relish of the *Naam*' with 'divine loving contemplation', being absorbed in Word-consciousness and experiencing ecstasy, one can -

Remain steady in the home of your own self, O beloved servant of the Lord. 201

Rare indeed are the *Gurmukhs*, God's slaves, beloveds, who are engaged in the divine cultivation of the highest of the high, purest of pure. That is why, the '*Remain steady in the home ...*' is directed towards God's beloved slaves.

In this age, emancipation is through Lord's Name.

By Guru's instruction, only a few attain to Master's meditation. 160

ਨਿੱਕੇ ਬੱਚੇ (baby) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੇ ਆਸਰੇ ਪਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਉਤੇ ਹੀ ਭੋਲੇ-ਭਾਇ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨੀ ਤੇ ਟੇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਲਾਹੀ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ, ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਦੇ 'ਭੋਲੇ ਪਨ' (innocence) ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਇ 'ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨੀ' ਦੀ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ 'ਖੇਲ' ਹੈ।

ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਬੱਚਾ ਸਿਆਣਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਉਮੈ-ਵੇੜੀ ਸਿਆਣਪ ਘੋਟਦਾ ਹੈ ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ 'ਮਾਂ-ਪਿਆਰ' ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ 'ਵਿਘਨ' ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿਚ 'ਕਰਮ-ਬਧ' ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਮਾਂ-ਪਿਆਰ' ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਗੋਦ ਦੇ ਸੁਖ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਤੀਖਣ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਹਉਂਧਾਰੀ, ਸਿਆਣਪ, ਦੁਆਰਾ ਇਲਾਹੀ-ਸੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ 'ਬੇਮੁਖ' ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ' ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਲਾਹੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਰੱਬੀ 'ਗੋਦ' ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦ 'ਗੁਰਮੁਖ ਜਨ' ਅਥਵਾ 'ਹਰਿਜਨ ਪਿਆਰੇ' ਆਪਣੀ ਕੂੜੀ ਹਉਮੈ ਅਥਵਾ—

ਸਿਆਣਪਾਂ
ਉਕਤੀਆਂ-ਜੁਗਤੀਆਂ
ਏਹੜ-ਤੇਹੜ
ਗਿਆਨ
ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ
'ਕਿਉਂ'
'ਕਿਆ'
'ਕੈਸੇ' ਦੇ—
ਫਿਕਰ
ਚਿੰਤਾ
ਤੌਖਲੇ

ਵਾਲੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਢਕੌਂਸਲੇ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾ ਛੱਡ ਕੇ, ਨਿੱਕੇ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨ-ਸਰਨ, ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਗੋਦ ਅਥਵਾ 'ਥਰੁ ਘਰਿ' ਵਿਚ 'ਬੈਸ ਕੇ'

A baby is not aware of its own self. It spontaneously depends upon the parents support for its existence. It has **innocent faith and dependence on its parents**.

According to the **divine law**, the responsibility of caring, upbringing and nurturing is placed on the parents.

The innocence and **the spontaneous faith of the baby is a natural 'play' of creation**.

As the baby grows and starts to **exert its own intelligence, it begins to interfere in the parental guardianship and management and gets bound by the activity of its own intelligence, it severs itself from the comfort and bliss of the warm bosom of 'motherly-love'**.

In the same way, when man by virtue of his sharp knowledge and egotistical intelligence turns his back to the spiritual comforts and divine guardianship and regards himself as the 'creator and initiator', he divorces himself from the warm lap of God's divine love.

When the '**Guru orientated one**' or '**the God's beloved one**' discard the **mind's polluted egotism's** or -

cleverness
thinking and planning
mine-yours
knowledge
philosophies
'why'
'what'
'how' and its
fear
worry
apprehension.

like a small child, at the feet and in the presence of the Guru, in the warm lap of love for the soul which dwells within' in the 'stable/permanent home', attaches himself to the Word-Consciousness through uninterrupted *Simran*, -only then the blessings of the *Satguru* are acquired.

ਅਟੁਟ ਸਿਮਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਬਦ-ਸੁਰਤ ਵਿਚ 'ਲਿਵ' ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ— ਤਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਉਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ—

ਥਿਰੁ ਘਰਿ ਬੈਸਹੁ ਹਰਿ ਜਨ ਪਿਆਰੇ ॥
 ਸਤਿਗੁਰਿ ਤੁਮਰੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥
 ਦੁਸਟ ਦੂਤ ਪਰਮੇਸਰਿ ਮਾਰੇ ॥
 ਜਨ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖੀ ਕਰਤਾਰੇ ॥
 ਬਾਦਿਸਾਹ ਸਾਹ ਸਭ ਵਸਿ ਕਰਿ ਦੀਨੇ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਸ ਪੀਨੇ ॥
 ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਭਜਹੁ ਭਗਵਾਨ ॥
 ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਕੀਨੋ ਦਾਨੁ ॥
 ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥
 ਨਾਨਕ ਓਟ ਪਕਰੀ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ ॥

ਜਦ 'ਹਰਿਜਨ' ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਵੈਪਨਾ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ 'ਬੇਬੀ' (baby) ਵਾਂਗ ਭੱਲੇ-ਭਾਇ ਵਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਉਸ ਗੁਰਮੁਖ ਰੂਹ ਨੂੰ ਇਉਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਦਾ ਹੈ --

ਹਰਿ ਜੀ ਮਾਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਪਿਤਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ॥
 ਹਰਿ ਜੀ ਮੇਰੀ ਸਾਰ ਕਰੇ ਹਮ ਹਰਿ ਕੇ ਬਾਲਕ ॥
 ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਖਿਲਾਇਦਾ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਆਲਕ ॥
 ਅਉਗਣੁ ਕੋ ਨ ਚਿਤਾਰਦਾ ਗਲ ਸੇਤੀ ਲਾਇਕ ॥
 ਮੁਹਿ ਮੰਗਾਂ ਸੋਈ ਦੇਵਦਾ ਹਰਿ ਪਿਤਾ ਸੁਖਦਾਇਕ ॥
 ਗਿਆਨੁ ਰਾਸਿ ਨਾਮੁ ਧਨੁ ਸਉਪਿਓਨੁ ਇਸ ਸਉਦੇ ਲਾਇਕ ॥
 ਸਾਝੀ ਗੁਰ ਨਾਲਿ ਬਹਾਲਿਆ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਇਕ ॥
 ਮੈ ਨਾਲਹੁ ਕਦੇ ਨ ਵਿਛੁੜੇ

ਹਰਿ ਪਿਤਾ ਸਭਨਾ ਗਲਾ ਲਾਇਕ ॥ (ਪੰਨਾ-1102)

ਖੇਲਿ ਖਿਲਾਇ ਲਾਡ ਲਾਡਾਵੈ ਸਦਾ ਸਦਾ ਅਨਦਾਈ ॥
 ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ਬਾਰਿਕ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜੈਸੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-1214)

ਨਿੱਕੇ ਬੱਚੇ (baby) ਦੀ ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕਿ—

1. ਹਉਮੈ-ਵੇੜੀ ਸਿਆਣਪ ਦੇ ਤਿਆਗਣ ਲਈ
2. ਸਿਆਣਪ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਫਿਕਰ-ਚਿੰਤਾ-ਚਿਖਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ
3. ਸਦੀਵੀ ਅਟੱਲ, ਕੁਸਲ-ਖੇਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ

These blessings are stated in *Gurbani* as follows –

*Sit steadily at home, O dear slaves of God.
 The True Guru has arranged your affairs. Pause.
 The Lord has smitten the wicked and the evil.
 The slave's honor, the Creator has preserved.
 The kings and Emperors the Lord has all subjected to his slave.
 He has quaffed the great essence of the ambrosial name.
 Fearlessly meditate on the fortunate Lord.
 Meet the society of saints and give this gift of Lord's meditation to others.
 Nanak has entered the sanctuary of Lord, the Inner-knower,
 and grasped the support of the Lord Master.*

201

When the 'God's slave' resides like an innocent baby, in the divine realm of self love of the soul within, then the *Satguru* lovingly honours the guru orientated being as follows-

*The Reverend Lord is my mother, Reverend Lord my father and the Reverend Lord my Cherisher.
 Reverend God takes care of me and I am the child of God.
 Slowly and steadily, He feeds me and makes not sloth.
 He reminds me not of my demerits and hugs me to His bosom.
 He blesses me with, what I ask for with my mouth. God is my Peace-giving father.
 The Lord has blessed me with the capital of Divine knowledge and the wealth of His Name and make me worthy of this merchandise.
 He has made me a partner with the Guru, and I have obtained all the comfort.
 The Lord, My Father, who is potent to do all the things, separates not from me ever.*

1102

*He handles and fondles me and ever blesses me forever with bliss.
 He sustains me in such a way, as mother and father do their child.*

1214

It is clear from this example of a baby that -

1. To discard ego-ridden intelligence
2. To be protected from worry - anxiety- fear that results from intelligence
3. To acquire eternal, permanent comfort and salvation

4. 'ਬਿਰੁ ਘਰਿ' ਬੈਸ ਕੇ ਬੇ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਬੇਫਿਕਰ ਹੋਣ ਲਈ

5. ਇਲਾਹੀ ਦਾਤਾਂ ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨ ਲਈ

6. ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰਨ ਲਈ 'ਬੇਬੀ' ਵਾਂਗ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ —

ਸਦਾ ਅੰਸ ਸੰਗੇ
ਹਾਥ ਪੈ ਨੇਰੈ
ਰਖੈ ਜੀਅ ਨਾਲੋ
ਸਾਚ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ
ਅਕਥ ਕਥਾਵੈ
ਸਦ ਬਖਸਿੰਦ
ਸਦਾ ਮਿਹਰਵਾਨਾ
ਸਭ ਸੂਖਨ ਕੋ ਦਾਤਾ
ਸਭ ਦੁਖਨ ਕੋ ਹੰਤਾ
ਅਉਗਣੁ ਕੋ ਨਾ ਚਿਤਾਰੇ
ਅੰਤੀ ਅਉਸਰ ਲਏ ਛਡਾਏ
ਦਇਆ ਨਿਧਿ
ਭਗਤ ਵਡਲ
ਪ੍ਰੇਮ-ਪੁਰਖ
ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੇ ਨਿਤ ਸਾਰ ਸਮਾਲੇ
ਖੇਲ ਖਿਲਾਵੈ
ਲਾਡ ਲਡਾਵੈ
ਮਾਤ ਪਿਤਾਈ

ਹੋਣ ਦਾ 'ਬੇਬੀ' (baby) ਵਾਂਗ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਇ ਦ੍ਰਿੜੂ ਨਿਸਚਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨਿ ਵੀਚਾਰਿਆ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਹੀ ਪਤਿ ਰਖਸੀ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ਸੋਇ ॥ (ਪੰਨਾ-586)

ਐਸੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਇ ਦ੍ਰਿੜੂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਅਸੀਂ ਕਦਾਚਿਤ 'ਬਿਰੁ ਘਰਿ' ਵਿਚ 'ਬੈਸ' ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕਾਰਜ ਸੌਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਨਿੰਨ ਆਤਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ, ਸਾਡਾ ਹਉਮੈ ਵੇੜਿਆ ਮਨ ਅਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਹੀ ਘੱਟਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ

4. To reside in 'the steady house' and to be carefree and without worry
5. To make one self-eligible for divine gifts and blessings
6. To **clear the path for all our worldly and spiritual needs**, it is necessary for us, **to have full childlike faith** in the Infinite lord and a permanent, spontaneous belief that must be present of His various qualities, like-

always being ever present
nearer than our hands and feet
dwelling in our heart
being able to relate to us that which cannot be related
being all forgiving
being all merciful
being the source of all comfort
being the destroyer of all suffering
not considering any of our short-comings
being all emancipating
being the treasure house of mercy
being the saviour of His worshippers
being all love
always nurturing and caring
always being playful and full of joy
always being affectionate
being the **mother and the father**

*The Gurmukh reflects upon the Lord in his mind; whatever pleases the Lord - that alone comes to pass
Nanak, the Lord Himself preserves man's honour and He alone resolves the affairs.*
586

Without such an innocent, and strong faith, it is impossible to reside in the 'stable house' and neither can all our needs be ever fulfilled. This is because, in the absence of this type of supreme divine faith, our ego-ridden mind will continue to be driven by our cunning intelligence and continue to remain separated from the 'divine mother's love', affection and blessings.

‘ਇਲਾਹੀ ਮਾਂ-ਪਿਆਰ’ ਅਥਵਾ ਲਾਡਾਂ ਅਤੇ ਬਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹੇਗਾ ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਇਸ ਅਧੋਗਤੀ ਨੂੰ ਇਉਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ—

ਮਨਮੁਖ ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਤਿਨ ਮਾਰੇ ਜਮਜੰਦਾਰ ॥ (ਪੰਨਾ-90)

ਆਪਣੇ ਭਾਣੇ ਜੋ ਚਲੈ ਭਾਈ ਵਿਛੁੜਿ ਚੋਟਾ ਖਾਵੈ ॥ (ਪੰਨਾ-60)

ਆਪਣੇ ਭਾਣੇ ਕਹੁ ਕਿਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਅੰਧਾ ਅੰਧ ਕਮਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-1287)

ਆਪਣੇ ਭਾਣੇ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਜਨ ਵੇਖਹੁ ਮਨਿ ਪਤੀਆਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1314)

ਇਕਿ ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਿ ਨ ਜਾਣਨੀ ਭਾਈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਫਿਰਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1419)

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸੁਖਦਾਈ ਗੋਦ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਢਾਲਣਾ ਪਵੇਗਾ—

ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ ਰੇ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ॥ (ਪੰਨਾ-210)

ਤਜਹੁ ਸਿਆਨਪ ਸੁਰਿ ਜਨਹੁ ਸਿਮਰਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥

ਏਕ ਆਸ ਹਰਿ ਮਨਿ ਰਖਹੁ ਨਾਨਕ ਦੂਖੁ ਭਰਮੁ ਭਉ ਜਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-281)

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਜਗ ਅੰਤਰਿ ਹੋਰਥੈ ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ ॥ (ਪੰਨਾ-603)

ਅਬਿਨਾਸੀ ਖੇਮ ਚਾਹਹਿ ਜੇ ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਸਿਮਰਿ ਨਾਰਾਇਣ ॥ (ਪੰਨਾ-714)

ਜੇ ਲੋੜਹਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਭਾਈ ॥

ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰਹਿ ਬਤਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-1182)

ਜਉ ਸੁਖ ਕਉ ਚਾਹੈ ਸਦਾ ਸਰਨਿ ਰਾਮ ਕੀ ਲੇਹ ॥ (ਪੰਨਾ-1427)

ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਨਿਸਚਿਅਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ‘ਕਰਮ-ਬਧ’ ਹੋ ਕੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ‘ਰੋੜ੍ਹ’ (routine) ਵਿਚ ਇਤਨੇ ਗਲਤਾਨ, ਮਸਤ ਅਤੇ ਗੁਆਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ—

ਖਿਆਲ

ਚਿਤਵਨੀ

ਚਾਉ

ਉਮਾਹ

ਉਦਮ

ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ !

The ego-mind oriented person understands not Lord's will, the death's courier beats them with a rod. 90

He who walks according to his own will, O brother is separated from the Lord and bears blows. 60

Tell me, who has ever found peace by following his own will? The blind act in blindness. 1287

No one finds the Lord by his own will; see this and satisfy your mind. 1314

Some do not know how to submit to the Hukam of His Command, O Siblings of Destiny; they wander around lost in the love of duality. 1419

If we are keen to regain the joy of the warm, comfort giving bosom of the Infinite Being, then we have to mould our lives in light of the *Gurbani* verses given below -

There is no peace without devotional worship of the Lord 210

Abandon thy cleverness, O good men and remember Lord God, the king. Treasure in thy heart thy hope in one God and thine distress, doubt and dread shall depart O Nanak. 281

The True Guru is the ocean of peace in the world; there is no other place of rest and peace 603

If you desire eternal bliss, O Nanak, ever remember the Lord in meditation. 714

If thou desire ever-lasting peace, O brother, then associate with the saints; this is the instruction by the Guru. 1182

If you yearn for eternal peace, then seek the Sanctuary of the Lord. 1427

But we are bound up by our habits and convictions and under the strong influence of the our subconscious, we are so entangled, intoxicated and lost in the routine of our daily life, that the

thought

desire

joy

exhilaration

effort

to come out of our old life style does not even come!

ਜਨਮਾਂ-ਜਨਮਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਰਾਣੇ ਖਿਆਲਾਂ, ਨਿਸਚਿੰਨਾਂ ਦਾ ਇਤਨਾ ਅਭਿਆਸ (practice) ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਉਂਧਾਰੀ 'ਭਰਮ-ਗੜ੍ਹ,' ਦੇ ਘੁੰਮਣ-ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪਲਚਿ ਪਲਚਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਮੋਲਕ ਜੀਵਨ ਅਜਾਈ ਗਵਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਪਲਚਿ ਪਲਚਿ ਸਗਲੀ ਮੁਈ ਝੁਠੈ ਧੰਧੈ ਮੌਹੁ ॥ (ਪੰਨਾ-133)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਖਿਆਲਾਂ, ਨਿਸਚਿੰਨਾਂ, ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ—

ਉਚੇਰੇ
ਚੰਗੇਰੇ
ਸੁਹਣੇਰੇ
ਸੁਖਦਾਈ
ਕਲਿਆਨਕਾਰੀ

ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬਾਬਤ ਸਾਨੂੰ—
ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਤਾਂਘ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਉਪਰਾਲਾ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਹਉਮੈ-ਵੇੜੀ, ਪੁਰਾਣੀ 'ਜੀਵਨ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ' ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ 'ਹਾਲ-ਦੁਹਾਈ' ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੰਗੇਰੀ, ਸੁਖਦਾਈ, ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ-ਸੋਧ ਦੀ ਬਾਬਤ—

ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ—ਪੜ੍ਹਾਉਦਿਆਂ
ਸੁਣਦਿਆਂ—ਸੁਣਾਉਦਿਆਂ
ਸਮਝਦਿਆਂ—ਸਮਝਾਉਦਿਆਂ
ਗਿਆਨ ਘੋਟਦਿਆਂ
ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਘੋਟਦਿਆਂ
ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕਰਦਿਆਂ
ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਦਿਆਂ
ਗਧਾ-ਵੈਰਾਗ ਦੇ ਹੰਝੂ ਕੇਰਦਿਆਂ
ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਕਰਦਿਆਂ
ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਕਰਦਿਆਂ
ਭਲੇ-ਭਲੇਰੇ ਬਣਦਿਆਂ

Through numerous births, under the influence of the subconscious, **we have done so much practice (or drilled ourselves) with past thoughts and desires, that caught up, entangled and absorbed in the vicious circle of the ego-ridden 'fort of doubt', we are simply wasting away our precious life.**

Entangled and enmeshed in the love of false occupations, the whole world is perishing.

133

Apart from the painful - vicious circle of the past thoughts, desires and habits – **we have no thoughts about a**

lofty
good
beautiful
joyous
emancipating

divine life, we actually -

are not even aware of it,
have absolutely no yearning for it,
have no need for it,

let alone trying to achieve such a life.

Even though we may be 'grumbling' from the suffering of the ego ridden 'life-style' however, at the same time, even though we know about the beautiful and joyous divine aim of life by-

reading - teaching
listening - sermonizing
understanding - explaining
intellectualising
philosophizing
saying wow, wow
shaking our head
momentarily shedding tears of emotion
following rituals
reading scriptures and worshipping
being virtuous

ਹੋਇਆਂ ਭੀ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (old routine) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਸਭ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ-ਧਰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ 'ਤਬਦੀਲੀ' ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਪੰਚਾਂ ਦਾ ਕਿਹਾ ਸਿਰ ਮੱਥੇ,
ਪਰਨਾਲਾ ਉੱਥੇ ਦਾ ਉੱਥੇ।

ਵਾਲੀ ਸਾਡੀ ਹਾਸੋ-ਹੀਣੀ 'ਜੀਵਨ ਚਾਲ' ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਬੇਬੀ' (baby) ਵਰਗੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ (innocent faith) ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਐਸਾ ਆਤਮਿਕ 'ਸਹਜ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ'—

ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਨਾਲ
ਦਿਮਾਗੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ
ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਨਾਲ
ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਨਾਲ
ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਨਾਲ
ਜੋਗ ਸਾਧਨਾਂ

ਦੁਆਰਾ, ਬਾਹਰੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਦਿਮਾਗੀ ਨਿਸਚਾ, ਸ਼ਰਧਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਅਲਪ-ਬੁੱਧੀ ਤਾਈ 'ਸੀਮਤ' ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਮਨ ਦੀ ਰੰਗਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ 'ਬਦਲਦਾ' ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅੰਤਰ-ਆਤਮਾ ਵਿਚੋਂ—
ਅਭੋਲ ਹੀ
ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਇ
ਫੁੱਟ ਕੇ

ਉਪਜਦਾ ਹੈ— ਜੋ ਦਿੜ੍ਹ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਸਾ ਆਤਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ—

ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰਿਆਂ
ਬਖਸ਼ੇ ਹੋਏ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ
ਆਤਮ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ
ਹਰਿਜਨਾਂ

ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਉਪਜਦਾ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਧ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲਗੈ ਪ੍ਰਭੁ ਮੀਠਾ ॥

(ਪੰਨਾ-272)

we are not prepared to give up our old routine. This is the reason why, in spite of carrying out the religious deeds, we experience no 'change' whatsoever. This life philosophy can be summed up by our ludicrous or laughable 'life-style'.

I accept the command by the selected five,
But I remain totally unaffected.

Now the question arises how can this 'baby like' innocent faith be developed?

Such divine 'spontaneous-faith' cannot be developed -

through studying
through intellectual knowledge
through philosophy
through reading scriptures and worshipping
through rites and rituals
through yogic postures

or achieved from the outside, because the external intellectual desire, faith and belief is 'limited by our limited wisdom and keeps changing constantly, according to the hue of the mind.

In contrast to this, divine faith and belief

unknowingly
spontaneously
bursts forth and

sprouts from within - and is deep rooted and permanent. Such divine faith flourishes in the service and the company of

guru-orientated beloveds
the blessed evolved souls
the ones with divine life
God's slaves

In the Company of the Holy, God seems very sweet.

ਸਾਧ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦ੍ਰਿੜੈ ਸਭਿ ਧਰਮ ॥ (ਪੰਨਾ-271
 ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਉਪਜੈ ਬਿਸੁਆਸ ॥
 ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ (ਪੰਨਾ-343
 ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਭਾਵਨੀ ਲਾਈਐ
 ਤਿਆਗਿ ਮਾਨੁ ਹਠੀਲਾ ॥ (ਪੰਨਾ-498
 ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬਿਨਾ ਭਾਉ ਨਹੀ ਉਪਜੈ
 ਭਾਵ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨਹੀ ਹੋਇ ਤੇਰੀ ॥ (ਪੰਨਾ-694
 ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲੈ ਤ ਦਿੜਤਾ ਆਵੈ
 ਹਰਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥ (ਪੰਨਾ-981

In the Company of the Holy, one's Dharmic faith is firmly established. 271
*In the Sadh Sangat, the Company of the Holy, faith wells up.
 Ever without and within us is that Lord's light.* 343
Serve the Saints with loving faith and set aside your pride and stubbornness. 498
*Without the Sadh Sangat, the Company of the Holy, love for the Lord does
 not well up; without this love, your devotional worship cannot be performed.* 694
*But when he joins the Sat Sangat, the True Congregation, he is confirmed in
 his faith, and he is saved by the Name of the Lord.* 981

ਉਪਰਲੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਸੁਣੀ ਵਿਚ ਦੋ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਮੁਤਜਾਦ ਮੰਡਲ ਹਨ—

From the above lines it is apparent there are separate and opposite worlds in the universe-

1. ਹਉਮੈ-ਵੇੜੀ ਸਿਆਣਪ ਦਾ ਮੰਡਲ—ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੁਖ, ਕਲੇਸ਼, ਚਿੰਤਾ ਫਿਕਰ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ।
2. 'ਨਿਜ ਘਰ,' 'ਬੇਗਮਪੁਰਾ' ਅਥਵਾ 'ਅਨੁਭਵੀ ਮੰਡਲ', ਜਿਸ ਵਿਚ—

1. **The ego-ridden world of intelligence** - in which suffering, conflict, anxiety, worry and the fire of desire prevails.
2. **The 'own/internal home' 'griefless abode' or the intuitional world** in which prevails

ਸਦਾ ਖੈਰ

ਸਦਾ ਸੁਖ

ਸਦਾ ਖੁਸ਼ੀ

ਪ੍ਰੀਤ

ਪ੍ਰੇਮ

ਰਸ

ਚਾਉ

ਨਾਮ

ਸ਼ਾਂਤੀ

eternal mercy

eternal comfort

eternal happiness

affection

love

relish

joy

naam

peace.

ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੋਣੋਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੰਡਲ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾ ਤੇ ਵਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਚੋਣ ਦਾ ਨਿਰਨਾ 'ਫੇਸਲਾ' ਸਾਡੇ ਨਿਸਚਿਆਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ 'ਅਨੁਭਵ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

Man is faced with this most important choice - in which one of these two worlds is he prepared to reside and live.

The decision of this choice is dependent on our desires, beliefs and 'intuition'.